

لیونی

ملا

لیکوال: داکټر معمار حشمت الله اتمر
پیځنیک: غبرگولی/ کال ۱۴۰۵ لیردی

Ketabton.com



لبونی ملا

لیکي پوهه:

سرلیک: لبونی ملا

لیکوال: ډاکټر معمار حشمت الله و، اتمر،،

اېډیټور:

د پڅښتنی ډیزان: ډاکټر معمار حشمت الله و، اتمر،،

خپرنډوی:

چاپشمپر: ۳۰

چاپ نېټه: میاشت - غبرگولی / کال ۱۴۰۵

واټس اپ: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

برېښنالیک:

atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرنډوی سره خوندي دي، بی اخځ
بښوونې ترې د گټې اخیستنې اجازه نه شته.

لیونی ملا

.....

لرلیک

چویری

سرلیک

- ۱ پخبنتی.
- ۲ بسم الله الرحمن الرحيم
- ۳ لیکی پوهه:
- ۴ لرلیک
- ۵ تران (پیل، شروع، برید)
- ۷ د یادبنتونو له پاره:
- ۸ ناندوله (ناول، کیسه یا داستان)
- ۶۸ د چاپ شویو کتابونو لېست
- ۷۲ د کار لاندې کتابونو لېست
- ۷۳ د امکان او وخت په صورت کې
- ۷۴ د پخبنتی څټ

لبونی ملا

تران (پیل، شروع، برید)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إِجْلَالًا
لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خُضُوعًا لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى
اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .

بي پایه ستاینه او بی حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چي د وجود مانی او کاینات یې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقیقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالی، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پیدایښت یوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجودیت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسیدو جوهر په یوه والي کې د اعتراف، تباهی او بی وسی یوه له لوړو وسیلو څخه دی.

گرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل یوه بل حقيقي په زړه پوری داستان یا ناول چي کیسه یې په هېواد کې د ننه، کابل ښار کې پیل شوي او بیا وروسته د گاونډ هېواد (پاکستان) ته غزېدلې ده، د خپلو کتابونو مینوالو او لوستونکو سره گډ (شریکه) کړم.

زما د کتابونو مېنه وال یوازي معماران او انجینران نه دي، نه باید اوسي، نوڅکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو لیکونو کې توپیر راوړم چي د هرې څانگې مېنه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړي چي لیکنې مې توپیر و لري او هم به مې مینه وال ډېر شي.

لبونی ملا

.....

پاکه ربه!

ز مور له پاره خپله لاره بي ستونزې كړه، تر څو مور له تا پرته بل څوك و نه وینو او نه يې پېژنو. ز مور سره مرسته و كړه تر څو مو په وجود كې د غرور نخښه پاتې نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده گانو څخه مو و بولي.

يادونې:

- د دې كتاب داستان د درېيو كسان له خولي (قوله) ليكل شوی او په ډېره ځيركتيا سره، گنډل شوي ده. د ځينو غورونو (ملحوظاتو) په پام كې نيولو سره، د كيښي كونكو د نوم نه، په دې كتاب كې، ډډه شوي ده. خو د خدای نه هغوی ته د برياليتوب، روغتيا او اوږد عمر غوښتنه كوم.
- د نظر ټولو خاوندانو او هغه څوك چې دا كتاب لولي په ډېر درنښت سره هېله كېږي چې، خپلي غوښتنې او وړانديزونه د دې كتاب د بيا كتنې له پاره، زما سره گډ (شريكه) كړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت

ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

لیونی ملا

.....

د یادښتونو له پاره:

..... -۱

..... -۲

..... -۳

..... -۴

..... -۵

..... -۶

..... -۷

..... -۸

..... -۹

..... -۱۰

لېونی ملا

.....

نانډوله (ناول، کیسه یا داستان)

محمد قاسم په یوې دینداره کورنۍ کې، د کابل زور بڼار ته څېرمه، سترگې دې نړۍ ته، خلاصې کړې.

پلار یې د دیني علومو، عالم او پوخ (زبردست) ملا، و.

پلار یې د کوشنیوالي نه، پر هغه دیني زده کړې، پیل کړې.

هغه هم د خپل پلار په شان د دیني علومو سره ډېره مینه، درلوده.

په کوشنیوالي کې به یې سپینه کوشنی پگړۍ د سپینې خولۍ سره، په سر تړه او کله، کله به د پگړۍ سره هم د باندې گرځېده او د نورو ماشومانو، کومو چې به په لوبو، بوخت وو، ننداره کوه.

کوشنیانو به هغه هڅاوه تر څو په لوبو کې ونډه واخلي، مگر هغه هیڅکله په لوبو کې ونډه، نه اخیسته او ویل یې:

پلار مې وایي:

غوره کار تر لوبو، دیني زده کړې دي.

دا لوبې چا ته مرستې، نه شي رسوی،

ماشومانو به، هغه ته، ویل:

ته هسې لېونی یې.

مونږ هم سهار جومات ته راځو او ستا د پلار نه، دیني زده کړې کوو.

لېونی ملا

.....

هم دومره بس، دي.

مونږ نه غواړو چې ملایان شو.

مونږ هره ورځ، بنوونځي ته، ځو.

بیا کورته، راځو.

ډوډۍ خورو.

خپلي کورنۍ دندې، تر سره کوو.

کله نا کله د کورنۍ دندو نه وروسته، د یوې او یا دوی گړیو له پاره

ویده کیږو.

بیا ورسته له خوبه پاڅیږو.

لمړی خپل مخ او لاسونه مینځو، بیا کوڅو ته راوځو او پر لوبو پیل

کوو.

زمونږ لوبې د هر موسوم (موسن) سره سمې دي.

په ژمي کې چې هرې خوا واورې وي، مونږ د بامونو پر سر کاغذ

پران بازی (باد بادک)، تار جنگي، چپلک جنگي کوو او هم په

کوڅو کې، یخمالک وهوو.

په دوبي کې، توپ ښه او ښه کلک کوو.

په پسرلي او مني کې، چارماغ (چهارمغز بورد)، توشله (تشله) بورد،

بجل بازی شدومک، گیرکان او داسې ورته نورې، لوبې کوو.

لبونی ملا

.....

کله ناکله د کوڅې خوا نانو سره په لوبو کې برخه اخلو او د هغوی نه لوبې زده کوو.

قاسم به ویل:

تاسو سم سوچ، نه کوئ.

ژوند، تېرېږئ.

دا دنیا څو کالونو د پاره، ده.

په بلې دنیا کې ستاسو لوبې په درد، نه خوري.

ماشومانو به، خندل او ویل:

تا د اوس نه ځان ملا جوړکړی دی.

بڼه به وي چې بنوونځی، ولولې او ډاکټر یا انجینر شي.

په دې کار سره کولای شي، ځان، هېواد او خلکو ته، گټه ورسوي.

قاسم به ویل:

ملايان هم تاسو ته ديني زده کړې، درکوي.

تاسو ته، بڼې لارښوونې، کوي.

تاسو د وړانو(بدو) کړنو نه، ساتي او په هغې دنیا کې چې تل له پاره ژوند دی، تاسو جنت ته رابولي.

بيا به ماشومانو ويل:

ته په دې خبرو، څه پوهېږې؟

لیونی ملا

.....

قاسم به ویل:

زه د خپل پلار نه، زده کړې کوم.

هغه ما ته د بنو کړنو لارښونه کوي، کومې چې په قرآنکریم کې لیکل شوي دي.

ماشومانو به، خندل.

هغه به ماشومانو ته څه، نه ویل.

هغه به د لوبو ډگر پرېښوده او بېرته به، کور ته، کوم چې د جومات ترڅنګ شتون درلود، ته.

ورځې، شپې او شپې په ورځو اوږدې (اوبنتې).

و ختونه تېرېدل.

قاسم هم، لوېده.

هغه به هره ورځ، نوې زده کړې کوي.

لمړی یې الف، بې، څې خلاصه، کړه.

بیا یې نورې او د قرآنکریم یادېدو زده کړې، وکړې.

بیا یې پنځ گنج کتاب، خلاص کړ.

ور پسي یې د گلستان او بوستان سعدی کتابونه هم بشپړ، کړل.

بیا پر خلاصه ای کیدانی، پیل کړ.

همداسې یې، نور دیني کتابونه لکه:

لبونی ملا

.....

القدوري، کنز الساکنين او داسي نور، هم زده کړل.

هغه ليکل او لوستل هم، د خپل پلار او نورو ملايانو نه زده کړل.

په نهه کلنی کې، هغه کولای شو، ليک وليکي او ولولي.

هغه خورا بڼه ليک، درلود.

کله ناکله به يې د ماشومانو د ليک (مشق) کورنی دندو کې هم، مرستې کوي.

ماشومان به حيرانېدل چې، قاسم بڼوونځي ته، نه دی تللی، نو څنگه هغه بڼه ليکي او تر دې چې، زمونږ سره، مرسته کوي.

بيا يې هم، کور ودان.

هغه لږ، لوی شو.

پر ځوانی ورسېد.

هغه بڼکلی ځوان شو.

د پلار ملگرو يې د هغه پلار ته و ويل:

قاسم مخ په ځوانېدو ده، بڼه به وي چې هغه ته د کوژدې غمه وخورئ.

پلار يې و ويل:

زه خو پيسې، نه لرم.

او پوهېږئ چې په کوم کور کې چې ژوند کوم، جومات پورې، اړه لري.

لبونی ملا

.....

دلته کوتی، هم لږې دي.

که هغه ته واده وکړو، بیا به هغه ته جلا کوټه له کومه، کړو؟

د هغه پلار، ډېر بڼه ملگري، درلودل.

او کله ناکله به یې د هغوی سره، مشورې هم کوي.

یوه ورځ په سوچ کې ډوب و؛

له ځانه سره یې ویل:

که زه هغه ته واده وکړم، پیسې به یې له کومه کړم؟

بیا به هغه ته، کوټه له کومه، کړم؟

په سوچونو کې ډوبېده او د وتو لاره یې هم، نه درلوده.

څو ډکيکي (دقیقي) په سوچونو کې ډوب، و.

په دې وخت کې د هغه یوه ملگری راغی او دروازه یې و ټکوه.

بنځې یې پرې غږ کړ.

ملا صیب!

څوک دروازه ټکوي

هغه شپټ واهه او د سوچ نه، و وت.

بیا یې و ویل:

کومه دروازه؟

لبونی ملا

بنځې يې و ويل:

د انگر دروازه.

هغه سر و خوزاوه او له ځايه پاڅېد.

لنگوتي يې پر سر کښنود او دروازي ته روان شو.

دروازه يې خلاصه کړه.

د دروازي تر څنې (شا) د هغه ملگری و.

ملگري يې هغه ته، سلام واچوه.

د قاسم پلار هم د هغه سلام ته، و عليکم و ويل.

بيا يې ملگري ته و ويل:

راځه!

د ننه راشه!

ملگری يې و ويل:

وگوره چې، څوک نه وي.

د قاسم پلار غږ کړ.

څوک دې نه وي!

بيا يې خپل ملگري ته و ويل:

راځه!

لبونی ملا

.....

څوک، نه شته.

د قاسم پلار مخکې او د هغه ملگری ورپسې شو.

د هغه ملگری، څو ځل د خبر ورکولو په توگه، وتوخل.

بیا دواړه د قاسم پلار کوټې ته ننوتل.

د قاسم پلار، کوټې دروازه یې، وتره.

بیا یې خپل ملگری ته، و ویل:

پر دې توشکې، کنبېنه!

هغه پر توشکې، کنبېناست.

د قاسم پلار د کړکۍ پرده هم ټوله کش (بنده، مخه ونيوه) کړه.

بیا د کوټې نه د باندې او پر بنځې یې غږ کړ:

چای راوړه.

ملگری یې و ویل:

چای ته اړتیا، نه شته.

کنبېنه!

غورې به، پیل کړو.

د قاسم پلار و ویل:

بې له چای نه، هم نه کپړي.

لبونی ملا

.....

هم به چای وڅښو او هم به غوري وکړو.

د هغه ملگري و ويل:

ستا خوښه!

غوري (کيسې) پيل شوي.

چای دم شو.

بنځي يې دروازه وټکوه.

د قاسم پلار د کوتي دروازه خلاصه او د باندي شو.

بنځي يې هغه ته د چای مجمه (پطنوس) وړاندي کړ.

د قاسم پلار، مجمه واخيسته او کوتي ته يې د ننه کړه.

بيا يې دروازه، بېرته وټره.

چای يې په پيالو کې واچوه.

يوه پياله يې خپل ملگري ته وړاندي او بله يې ځانته کېښوده.

بيا يې د هېواد شيرينيو غاب، خپل ملگري خوا ته، نږدې کړ.

دواړو پر چای څښلو، پيل کړ.

کله يې د يوه غره او کله به يې د بل غره، خبرې کوي.

هغوی په خبر اترو او مرکو بوخت شو.

بنځي يې په گوتو سره ورو، ورو دروازه وټکوه.

لبونی ملا

.....

د قاسم پلار د باندې شو.

بنځه يې د دروازې تر څټ غلې ولاړه وه.

د قاسم پلار و ويل:

خيريت خو به وي، چې دروازه دې وتکوه؟

هغې په تيبټ غږ و ويل:

غوښتل مي د قاسم د کور دې په هکله، خپل ملگري سره خبره وکړه.

قاسم اوس ځوان او نيمچه، ملا دی.

هغه کولای شي لمونځ ورکړي او ماشومانو ته ديني سبق و وايي.

د قاسم پلار و ويل:

سمه ده !

زه به ورته، و وايم.

بيا بنځه يې بلې کوتې ته لاړه، او د قاسم پلار هم پخوانی کوتې ته

د ننه او ميلمه ته نږدې، کښېناست.

په خبرو، خبرو کې يې خپل ملگري ته، و ويل:

غوښتل مي يوه خبره در سره گډ (شريکه) کړم.

ملگري يې و ويل:

سمه ده!

مهربانی وکړه!

لبونی ملا

.....

هغه و ویل:

زما زوی، قاسم خو پېژني؟

ملگری یې، و ویل:

هو!

پوخ یې پېژنم.

که دروغ و نه وایم، تر تا یې هم بنه پېژنم.

بیا یې و ویل:

خیریت خو به وی؟

د قاسم پلار و ویل:

هو!

خیریت دی.

بیا یې زیاته کړه.

قاسم اوس خوان شوی او نیمچه ملا هم دی.

مونږ غواړو لمړی هغه ته چېرته دنده (ملایی) پیدا بیا ورته واده وکړو.

بنه به وی چې هغه په خپلو پینو ودرېږی.

ملگری یې و ویل:

هو!

لبونی ملا

.....

دا سمه خبره ده!

زه د تاسره همغږی (موافق) یم.

بیا د قاسم پلار و ویل:

آیا ته او ستا دوستان کولای شي هغه ته، کوم خای ملایي و مومي؟

هغه په سوچ کې شو.

خنډ وروسته یې و ویل:

زه به، پوښتنه وکړم، بیا به تا ته احوال درکړم.

د قاسم پلار و ویل:

سمه ده!

ته خپل کونښ وکړه او د نورو دوستانو سره یې هم گډ (شریکه) کړه.

چای په مزه، مزه وڅښل شو.

غرمه نږدې، شوه.

قاسم د پلار ملگري و ویل:

ما ته اجازه شته، چې خپل کور ته لاړ شم؟

د قاسم پلار و ویل:

اوس غرمه ده.

د غرمې ډوډۍ زما سره وخوره!

لبونی ملا

ملگری یی و ویل:

مننه کوم.

زه باید لار شم.

ډوډی به کور کی و خورم.

بیا به ، اودس و کرم.

وروسته به، لمونځ ور کرم.

د قاسم پلار و ویل:

ستا خوبنه!

زمونږ ډوډی خو، تیاره ده.

خلک وایي:

څه چي تیار، هغه د یار.

ملگری یی و ویل:

پوهېرم!

ډېره، ډېره مننه.

بیا له ځایه پاڅېد او د قاسم پلار ته یی و ویل:

وگوره!

څوک نه وي.

لبونی ملا

.....

د قاسم پلار هم له خایه، پاڅېد.

دروازې ته نږدې او هغه یې خلاص کړه.

بیا وتوڅېد.

د هغه بڼه کوتي ته، د ننه شوه.

بیا یې خپل ملگري ته، وویل:

راځه!

څوک نه، شته!

بیا یې د دروازې تر شا د خپل ملگري بوتان سم کړل.

ملگری یې بوتان په پینو کړل او د انگر دروازې خوا ته یې پیني
گړندی کړې.

وروسته د قاسم پلار، د مخه شو.

د انگر دروازه یې خلاصه کړه او خپل مېلمه سره د انگر نه د باندې
شو.

ملگري یې د هغه نه خدای پاماني واخیسته او پر خپله مخه لاړ.

د قاسم پلار هم، بېرته راوگرځېد او انگر ته د ننه شو.

د انگر دروازه یې بنده کړه، بیا خپلې کوتي ته، لاړ.

په دې وخت کې د هغه بڼه، کوتي ته د ننه شوه او هغه ته یې و
ویل:

لیونی ملا

.....

د قاسم په هکله دې خپل ملگري ته، و ویل:

هغه و ویل:

هو!

پایله یې څنگه شوه؟

هغه و ویل:

ملگری می و ویل:

زه به ستا خیره د نورو دوستانو سره گډ (شریکه) کړم او کوبینس به وکړم، تر څو هغه ته دنده وموم

بیا بنځي یې د هغه ملگري ته، دوعا (دعا) وکړه.

ډوډی، تیاره وه.

بنځي یې، غږ کړ.

کولای شم، کتغ و باسم.

د قاسم پلار و ویل:

هو!

د لمانځه وخت هم، نږدې کیږی، لمړی به ډوډی وخورو، بیا به اودسونه او وروسته به لمنځونه وکړو.

بنځي یې و ویل:

سمه ده!

لبونی ملا

بیا یی پر خپل کوچني ماشوم غږ او ویي ویل:

اله!

د لاس منځلو کوزه او لگن راوړه.

د لاس دسمال دې هم، له هېره و نه اوځي.

لږ ځنډ وروسته د هغې کوچني زوی، غږ کړ.

لگن مې پیدا، مگر کوزه، ورکه ده.

هغې و ویل:

د منځلو نه مې وروسته یوه ځای لمر ته، ایښي وه.

زوی یې بیا، په لټه کې شو او ویي ویل:

ما خو پیدا نه کړه، ته په خپله، وگوره!

هغه هم په لټه کې شوه.

اخوا دېخوا وگرځېده، کوزه یې پیدا نه کړه.

بیا یې په یاد راغله چې سهار د منځلو نه یې وروسته د اوبو نه ډکه

کړې او لمر ته یې ایښي ده.

د ځان سره په خندا شوه.

بیا یې خپل زوی ته و ویل:

هغه مې لمر ته، ایښي وه، زما هم له یاده وتې وه.

زوی یې، و ویل:

لېونی ملا

.....

ته له اوسه لېونی، یی.

څو کاله وروسته به دې ډوډی خوړل هم له یاده و وځي.

هغې و ویل:

دومره لېونی، هم نه یم.

یوازې نن مې له هېره و وته.

زوی یې و ویل:

سمه ده!

ته کتغ و باسه او زه به په لاسونو، اوبه واچوم.

د هغې زوی، د کورنۍ غړو لاسونه پرېمنځل.

مور یې هم دستر خوان اوار او ډوډی یې پرې کېښوده.

بیا یې، تود کتغ راوړ او ټولو د بسم الله په ویلو سره، پر خوراک، پیل کړ.

ډوډی و خوړل شوه.

دستر خوان ټول او چای راوړل شو.

د چای څښلو نه وروسته، د قاسم پلار پاڅېد او د کوتې نه د باندې شو.

بوټان یې په پښو کړل او دانگر نه هم د باندې شو.

بنځې ته یې غږ کړ:

لبونی ملا

.....

دروازه بنده کړه!

بنځي يې و ويل:

سمه ده!

هغه جومات ته لار.

او د لمانځه ورکولو نه وروسته، بېرته کور ته، راغی.

ورځي شپي او شپي په ورځو بدلېدې.

څه وخت تېر شو.

مياشت وروسته د هغه ملگري، بيا راغی.

اوا (هوا) سره او د ژمي ورځي وې.

دروازه يې وټکوه.

د قاسم پلار په کور کې و.

هغه دروازي ته لار.

دروازه يې خلاصه کړه.

سترگي يې پر خپل ملگري ولگېدې.

ملگري يې هغه ته، سلام ورکړ.

د قاسم پلار هم د هغه سلام ته وعلیکم، و ويل.

بيا يې سره، روغېر وکړ.

لبونی ملا

.....

ملگری ته یې د کور ننوتو، بلنه ورکړه.
هغه هم د قاسم پلار سره، د هغه کوتې ته لاړ.
دواړه پر توشکې، کښیناستل.
خبرې پیل شوې.
څو دکیکې تېرې شوې.
بنځې یې چای دم کړ او د قاسم په لاس یې کوتې ته، ولېږه.
قاسم کوتې ته، د ننه شو.
سلام یې، ورکړ.
د قاسم د پلار ملگری، د هغه سلام ته، وعلیکم و ویل.
هغه چای مجمه (پطنوس)، د مېلمه مخې ته کښنوده.
بیا یې په پیالو کې چای، و وېشه.
لمړۍ پیاله یې د خپل پلار ملگری مخ ته، کښنوده.
بله یې خپل پلار مخې او درېیمه یې ځانته جلا، کړه.
بیا یې خوره (شېریني) مېلمه ته وړاندې کړه.
مېلمه پوښتنه وکړه:
دا خو به قاسم نه وي؟
د هغه پلار و ویل:

لبونی ملا

.....

دا په خپله دی.

د وزگار تیا له کبله، ډېری وخت په کور کې وي.

هغه و ویل:

ما شا الله!

بنکلی او تکړه ځوان دی.

تا د همدغه له پاره د کار موندنې په لټه کې وي؟

د قاسم پلار و ویل:

هو!

لمړی مې غوښتل د هغه له پاره دنده او بیا وروسته، هغه ته، کوژده وکړم.

ملگري یې، و ویل:

ما خو د وعدې سره سم هغه ته دنده پیدا کړه.

د قاسم پلار ډېر خوشحاله شو او ویې ویل:

چېرته او د څه دنده؟

ملگري یې و ویل:

زمونږ او تاسو په نصیب کې یوازي، یوه دنده ده.

دا دنده ملایې نومېږي.

د قاسم پلار په خندا شو او ویې ویل:

لبونی ملا

.....

مونڙ هم، پا چاهي نه غوارو.

بيا درٻواره، ڪٽ، ڪٽ، ڪٽ په خدا شوو.

وروسته، ملڪري يي جب ته لاس ڪر.

دسمال يي د جب نه و باسه او خپله پوزه يي په دسمال پاڪه ڪره.

بيا يي و ويل:

قاسم دي خداي بي تالو (طالو، طالع) نه ڪري.

هغه ته مي د اومي سيمي (ناحي) ارونده، د سرڪ نو په سيمي ڪي

په يوه جومات ڪي، امامي ومونده.

قاسم او د هغه پلار ڊپر خوشحاله شوو.

بيا د قاسم پلار و پوڻتل:

الته د قاسم له پاره د اوسڊو خاي شته؟

ملڪري يي و ويل:

هو!

يوه خونه (کوٽه) شته، کومه چي حمام هم لري.

په دالان (دهليز) ڪي، کوشني خاي د پخلي له پاره، هم لري.

قاسم خوشحاله شو او ويي ويل:

شاوخوا خلڪ، د کوم خاي دي؟

د قاسم پلار، ملڪري و ويل:

لبونی ملا

.....

دا خو کابل یانې پلازمېنه ده.

د هر ولایت کسان په کې شته، خو ډېری یې پارسي (دري) ژبي دي.

قاسم موسکي، شو.

بيا يې و پوښتل:

تنخوا، څوک ورکوي؟

د پلار ملگري يې هغه ته و ويل:

تنخوا خو، دولت ورکوي.

مگر دري وخته ډوډي، پر خلکو ده.

هغوی په وار (نوبت)، ډوډی ورکوي.

بيا د قاسم ملگري زياته کړه:

الته به لمونځ ورکوي او هم به د سهار او ماسپينين لمانځه نه وروسته

به، ماشومانو ته ديني سبقونه (سبقونه) وايي.

قاسم و ويل:

سمه ده!

کومه ستونزه، نه وينم.

چای څښل خلاص شو.

بيا د قاسم پلار ملگري، و ويل:

لیونی ملا

.....

اوس به دواړه اومي سيمې (ناحي) ته لار شو.

تا به، د سيمي ملكانو سره آشنا او هم به د مازيگر لمونځ جمع، مونږ ته، راکړي.

هغه وويل:

سمه ده!

بيا د قاسم پلار ملگري، له خايه پاڅيد.

قاسم ته يې، وويل:

درځه چې، لار شو.

قاسم هم، پاڅيد.

دواړه يوه خاي، د انگر نه د باندي شوو.

لمړی د بنار مرکز، بيا د تېمورشاهي واک ته، لارل.

وروسته د لرزانک پله نه تېر شوو او د پوهنتون موټر تم خای ته څېرمه، د موټر په انتظار شوو.

الته پخوا د چهلستون د موټرو تم خای، و.

څه موده تېره شوه.

د چهلستون د موټر، ملی بس چې د تيا تيا او هند هېواد توليد و، ورسېد.

دواړه د موټر د څټ (شا) دروازي نه وختل.

د قاسم د پلار ملگري، څوکی و مونده او پرې کښېناست.

لیونی ملا

.....

مگر قاسم ته، څوکی پاتې نه شوه.

هغه د بس په دالان کې، ودرېد.

څو دکيکې وروسته، موټر ډک شو، ملي بس حرکت وکړ.

د موټر نگران (کس چې پخوا به یې په ملي بس کې پیسې ټولوي) غږ کړ.

خپلي ماتې پیسې وباسئ!

په هغه وخت کې د ملي بس موټرو کرایه هم، یوه افغانۍ وه.

د قاسم پلار ملگري دوي افغانۍ له جبهه و وېستي او نگران ته یې، ورکړي.

څه ځنډ وروسته، نوی سرک (سرک نو) تم ځای ته، ورسېدل.

بیا کلینډر غږ کړ:

سرکي نو والا کوز، شی!

د قاسم پلار ملگري ودرېد او قاسم ته یې و ویل:

له خیره ورسېدو.

راځه چې کوز، شو.

هغوی له موټر نه، کوز شوو او د سرکي نو تخنیکم په پاڅه سرک لمر خاتو (ختیځ) پلو، روان شوو.

د تخنیکم ودانۍ له ورايه ښکارېده، کومه چې د پخواني شوروي هېواد په مالي مرسته، جوړه شوې وه.

لبونی ملا

.....

بیا هغوی د ملا بزرگ، زیارت کوڅې ته، ورسېدل.

د قاسم پلار ملگري و ویل:

دا دی!

ورسېدو!

بیا د ملا بزرگ، کوڅې ته ننوتل.

څو گامه وروسته جومات، بنکاره شو.

د قاسم پلار ملگري و ویل:

دا جومات، په خپله دی.

بیا د جومات انگر دروازي ته، ورسېدل.

د جومات انگر دروازه ترلې وه.

د قاسم د پلار ملگري، قاسم ته و ویل:

ته د دروازي تر څنگ ودرېره، زه به د ملک کورته، لار او کیلی
به ترې، واخلم.

قاسم و ویل:

سمه ده!

قاسم، د دروازي تر څنگ ودرېد.

قاسم د پلار ملگري، ملک کور خوا ته، لار.

څو دیکي نه وې تېرې شوې چې هغه، د یوه کس سره، راغی.

لبونی ملا

.....

بیا قاسم د پلار ملگري، قاسم يې د هغه سره وپېژاند (معرفي کړ).

بیا ملک د هغه سره روغېر وکړ.

وروسته يې کيلی له جبه، و ويسته او جومات د انگر دروازه يې خلاصه کړه.

بیا درپواره، جومات انگر ته، ننوتل.

ملک، قاسم يې د انگر سره بلد او وروسته يې هغه ته، د اوسېدو خونه (کوټه) و بنوده.

بیا يې هغه ته، و ويل:

دا د جومات اودس خونه ده.

دلته يوه کوشنی حمام خونه او خو تشنابونه هم شته، چې د اړتيا په وخت کې، ټول خلک، ترې کار اخيستی، شي.

قاسم و ويل:

مننه کوم.

تر اوسه، اودس لرم.

بیا هغوی جومات ته، ننوتل.

شاو خوا وگرځېدل.

د مازيگر د لمانځه، وخت نږدې شو.

ملک، ملا قاسم ته و ويل:

لبونی ملا

.....

دا د جومات لوډسپيکر دی.

د همدې ځای نه، کولای شئ، آذان ور کړي.

څه ځنډ وروسته ملا قاسم د مازیگر آذان ورکړ.

سیمې خلکو د مازیگر آذان په اورېدوسره، خوشحاله شوو.

خلک راټول شوو.

ملا قاسم د مازیگر لمانځه، جمع ورکړه.

وروسته د هغه د پلار ملگري و ویل:

اوس به ملا قاسم کورته، لاړ شي.

د خپل پلار او مور نه خدای پاماني واخلي او خپله بستره او نور ضروري شيان به هم، له ځانه سره، راوړي.

ملک و ویل:

سمه ده!

خو دلته مونږ د پخلي خوني اسباب لرو.

ملا صیب قاسم هم کولای شئ، ترې گټه پورته، کړي.

په خبرو، خبرو هغوی د جومات له انگر نه، و وتل.

ملک د جومات انگر دروازه، و تړه.

بیا یې هغوی ته د کور تگ، بلنه ورکړه.

ملا قاسم هم، د هغه نه مننه وکړه.

لبونی ملا

.....

ملک خپل کور ته روان شو.

د ملا قاسم پلار ملگری هم د ملا قاسم نه، خدای پاماني واخيسته
اوملا قاسم ته يي د ملک کور و بنود.

بيا يي زياته کړه.

سبا چې راغلي، لمړی د ملک کورته لار او کيلي ترې واخله.

ملا قاسم و ويل:

سمه ده!

بيا يي د خپل پلار ملگري نه مننه وکړه او مخ پر تم خای يي، حرکت
وکړ.

خو دکيکي وروسته د بناري موټرو تم خای ته، ورسېد.

هغه بيا هم په يوه ملی بس کې، کښېناست او بنار کې، کوز شو.

ماښام لمونځ يي په جمع، د پل خشتی جومات کې، ادا کړ.

بيا ورو، ورو کور ته روان شو.

لږ ځنډ وروسته، کور ته، ورسېد.

دروازه يي و ټکوه.

کوشنی ورور يي، دروازه خلاصه کړه.

ملا قاسم کورته، د ننه شو.

خه ځنډ وروسته، پلار يي هم د جومات نه، کورته، ستون شو.

لبونی ملا

.....

ملا قاسم، توله کیسه هغه ته، وکره.

پلار یې ډېر خوشحاله شو.

بیا یې خپلې بنځې ته، و ویل:

سبا وختي، د قاسم بستره لمر ته واچوه، بیا یې په بوغبند کې وتره
چی سبا د غرمې نه وروسته یې له ځان سره یوسي.

هغی و ویل:

سمه ده!

وروسته یې قاسم ته و ویل:

په اونې کې یوه ورځ راخته او خپل کالي هم د ځانه سره راوړه، چې
درته یې پرېمنم.

هغه و ویل:

سمه ده موری.

هرو مرو به یې راوړم.

زه خو په منځلو یې هم، نه پوهیږم.

مور یې و ویل:

په اونۍ کې یوه ورځ، خپله بستره هم لمر ته اچوه.

ملا قاسم و ویل:

سمه ده موری.

لیونی ملا

.....

د شپې دودۍ خوړلو نه وروسته ټول بیده شو.

ملا قاسم ډېر خوشحاله و.

د خوشحالی نه یې ښه خوب، و نه کړ.

راز، راز سوچونه به یې، وهل.

سهار شو.

ملایانو د سهار آذانونه، کول.

د قاسم پلار، ملا قاسم او د کورنۍ نورو غړي یې هم د خوب نه پاڅېدل.

اودسونه یې، وکړل.

بیا ملا قاسم د خپل پلار سره، د کور نه، و وت او جومات ته، روان شوو.

لمونځ یې په جمع ادا او ورسته د کلیوالو سره په خبرو بوخت شوو.
لمر راوخوت.

هر څوک (کس) خپلو کورونو خوا، روان شوو.

ملا قاسم هم د خپل پلار سره، کور ته ستون شوو.

مور یې له ورايه د هغه بستره لمر ته غوړولي وه.

د سهار چای تیار و.

ټولو په خوند سره، د سهار چای و څښل.

لبونی ملا

.....

ملا قاسم هم د حینو کتابونو په ټولولو بوخت شو.

کتابونه یې راټول او خو کتابچې یې هم ور سره کېښودې.

بیا یې د کوټې الماری نه، دوي کلمونه (قلمونه) او یوه پنسل هم د کتابونو تر څنګ، کېښودل.

ورسته یې څه د سپینو کاغذونو چوپړې و موندې او هغه یې هم د کتابونو تر څنګ کېښودې.

ورځ تېره او غرمه شوه.

ډوډۍ یې په کور کې، وخوره.

د گاوندې کورته لار او د هغه نه یې د لاس گاډي غوښتنه وکړه.

هغه ورته لاس گاډی ورکړ.

ملا قاسم، نه شو کولای چې د لاس گاډي نه، کار واخلي.

بیا گاوندې و ویل:

زه به خپل زوی ته غږ و کړم، تر څو، د تا سره، مرسته وکړي.

ملا قاسم و ویل:

سمه ده!

بیا گاوندې یې خپل زوی ته، غږ کړ.

د هغه زوی، راغی.

پلار ته یې، سلام ورکړ.

لیونی ملا

.....

پلار یې د هغه سلام ته، وعلیکم و ویل.

گاونډ خپل زوی ته و ویل:

ملا صیب قاسم، لاس گاډی نه شي چلولی.

ته ور سره، مرسته وکړه!

زوی یې و ویل:

سمه ده پلاره!

د گاونډي زوی د ملا قاسم سره دهغه کور ته، روان شوو.

لاس گاډی یې د هغه دروازي اړخ ته ودراره او ملا قاسم ته یې و ویل:

لاړ شه!

بستره راوباسه او لاس گاډي کي یې کېږده.

ملا قاسم کور ته، د ننه او بستره یې څنټ (شا) ته، واچوه.

د کوره، و وت.

لمړی یې خپله بستره په لاس گاډي کې، کېښوده وروسته یې ټول شوي کتابونه او نور شیان یې هم تر څنگ، کېښودل.

د گاونډ زوی، وپوښتل:

ټول شیان خلاص شو.

ملا قاسم و ویل:

لبونی ملا

.....

هو!

بیا گاونډ زوی، و ویل:

کومی خوا ته، خو؟

ملا قاسم و ویل:

لږ صبر وکړه، زه به د خپلې کورنۍ سره خدای پاماني وکړم.

گاونډ زوی، و ویل:

سمه ده!

زه درته انتظار کوم.

ملا قاسم په چټکۍ سره، کور ته د ننه شو.

خو دکيکي وروسته، بېرته د باندې شو.

په سترگو کې يې اوبنکي خرڅېدې.

بیا يې دسمال د جبه و ویست او پر سترگو يې وگرځاوه.

وروسته يې دسمال کات (قات) او بېرته يې په جب کې د ننه کړ.

گاونډ زوی ته يې و ویل:

خه چې خو!

الک و پوښتل:

کومی خوا، لار شو؟

لبونی ملا

.....

ملا قاسم و ویل:

پوخ سرک خوا.

الک و ویل:

سمه ده!

په دوارو سترگو.

بیایی لاس گاډی ته، حرکت ورکړ.

څو دکیکې (دقیقې) وروسته، پوخ سرک ته ورسېدل.

بیایي الک ته و ویل:

دلته ودرېزه!

زه به یوه ټکسي موټر، ونیسم.

الک و ویل:

سمه ده!

ملا قاسم ټکسي موټرو ته، لاس نیوه او د هغو د چلونکو سره به یې په بیه کې جگړې، کوي.

لږ ځنډ وروسته یوه چلونکي د هغه سره سم (موافقه) شو.

چلونکی د موټر نه کوز او د موټر ډاله یې خلاصه کړه.

د هغه بستره یې په کې کېښوده.

کتابونه او نور شیان یې، د موټر په سېټ کې، کېښودل.

لبونی ملا

.....

چلونکی، پر خپلي څوکی، کنبېناست.

بيا يې ملا قاسم ته اشاره وکړه، تر څو، موټر ته د ننه شي.

ملا قاسم د الک نه، مننه وکړه.

بيا يې د هغه نه، خدای پاماني واخيسته او موټر ته، د ننه شو.

الک په خپله مخه او ملا قاسم هم نوې دندی خوا، روان شو.

څه ځنډ وروسته، الله ورسېد.

موټر يې نږدې جومات سره ودراره او د هغه نه يې و غوښتل، د څو دکيکو (دقيقو) له پاره ودرېږي، تر څو د ملک د کور نه کيلي، راوړی.

چلونکي و منه، او موټر يې بند کړ.

ملا قاسم د ملک کور خوا روان او دروازي ته نږدې شو.

دروازه يې وټکوه.

د هغه زوی دروازي ته، راو وت.

لمړی يې دروازه خلاصه کړه او ملا قاسم ته يې سلام ورکړ.

ملا قاسم هم د هغه سلام ته، وعلیکم و ويل.

بيا د ملک زوی وپوښتل:

څوک او د چا سره دي، کار دی؟

ملا قاسم و ويل:

لیونی ملا

.....

زه ملا قاسم او د ستاسو جومات نوی ملا امام، یم.

الک خوشحاله شو او ویی ویل:

ډېر بڼه!

څه غواړي؟

ملا قاسم و ویل:

ملک صیب په کور کې شته؟

الک و ویل:

هو!

پلار مې، په کور کې دی.

ملا قاسم و ویل:

کېدای شي دهغه نه د جومات کیلی راوړي؟

هغه و ویل:

زه کور ته ځم او هغه ته، وایم.

هغه په منډو، کور ته د ننه شو.

څو دکیکې نه وې تېرې شوې چې، ملک دروازي ته راغی.

دروازې نه، د باندې شو.

سترگې یې پر ملا قاسم، ولگېدې.

لیونی ملا

.....

ډېر خوشحاله شو.

لمړی یې، هغه ته سلام ورکړ.

ملا قاسم، د هغه سلام ته وعلیکم، و ویل.

بیا ملک، ملا قاسم ته د کور د ننوتو بلنه، ورکړه.

ملا قاسم مننه وکړه او ویې ویل:

تکسي موټر، ولاړ دی.

باید بستره ترې کښته او کوټې ته یې، یوسم.

ملک و ویل:

سمه ده!

درځه چې، خو.

دواړه د تکسي موټر خوا ته، روان شوو.

په دې وخت کې چلونکی، هم د موټر نه، کښته شو.

ملک او ملا قاسم دواړه موټر ته نږدې، شوو.

بیا ملک، ملا قاسم ته کیلی ورکړې او هغه ته یې و ویل:

ته د جومات دروازه خلاصه او زه به بستره، دننه کړم.

ملا قاسم مننه وکړه او کیلی یې، واخیستی.

لیونی ملا

.....

د جومات دروازه یې خلاصه او ملک هم بستره د موټر د ډالې نه بنکته، د جومات انگر ته یې د ننه کړه او پر اوچت او پاک ځای یې کینوده.

ملا قاسم ټکسي ته نږدې او د موټر کرایه یې ورکړه.

بیا یې د موټر نه کتابونه، نور شیان کوز او د چلونکي نه یې مننه او بیا وروسته یې خدای پاماني واخیسته او جومات، ته د ننه شو.

د جومات دروازه یې پورې کړه.

چلونکي هم موټر چالان (شتات) او بېرته، مخ پر بنار، روان شو.

ملک د ملا قاسم سره د هغه بستره او نور شیان کوتي ته، د ننه کړل.

بیا یې د ملا قاسم نه پوښتنه وکړه:

ډوډی دې خوړلي ده؟

هغه و ویل:

هو!

ډوډی مې په کور کې، خوړلي ده.

بیا ملک و ویل:

ته کوتي کې خپل کالي ځای پر ځای او زه به د خپل زوی په لاس تا ته چای، ولېږم.

ملا قاسم د هغه نه، مننه وکړه.

بیا ملک د ملا قاسم نه وپوښتل:

لیونی ملا

.....

شین چای درولپریم او که تور چای؟

ملا قاسم و ویل:

زه د شین چای سره، عادت یم.

که شین چای وی، ډېره مهرباني به مو، وی.

ملک و ویل:

ستونزه نشته!

زه به، تا ته، شین چای ولپریم.

ملا قاسم، د ملک نه مننه وکړه.

ملک د جومات انگر نه، و وت او خپل کور ته روان شو.

خو دکیکی وروسته یې، ملا قاسم ته، چای واستاوه.

د چای سره لږه خوږه، هم وه.

ملا قاسم د چای د څښلو نه وروسته، خپل ماسپینین لمونځ بې له جمع نه، ادا کړ.

بیا یې د مازیگر آذان او پر خپلې دندې پیل کړ.

کال یې تېر کړ.

بیا یې د مجلا اسناد جوړ، تر څو د عسکري نه معاف شي.

دوي کاله تېر شو.

لبونی ملا

.....

پلار یې هغه ته کوژده وکړه او کال وروسته یې، هغه ته واده هم وکړ.

د خدای فضل ده، د ملایانو رسم او رواج لنډ او لږ مصرفه وي. دا کار د شریعت سره هم تړلی او پر ځوانې کورنۍ کوم بوج، نه راولي.

او د بلې خوا په کې، ډېر ثواب هم شته.

ملا قاسم خپل نوی ژوند یواځې او د خوشحالی سره پیل کړ. کال تېر شو.

لمړی د هغه پلار په حق ورسېد.

بیا شپږ میاشتې وروسته یې مور هم مړه (وفات) شوه.

دوې کاله وروسته، خدای هغه ته یوه بڼکلې ماشوم ورکړ.

بیا دوې کاله وروسته، هغه ته خدای بل ماشوم، هم ور په برخه کړ.

هغه په دندې بوخت او ټول خلک د هغه نه خوشحاله وو.

هغه به د سیمې خلکو ته، لمونځ ورکاوه، د سهار او ماسپښین لمانځه نه وروسته به یې ماشومانو او نوي تنکې ځوانانو ته، دیني سبقونه ویل.

خلکو به هغه ته، دعا گانې او په ستونزو کې به یې د هغه سره مرستې کوي.

لیونی ملا

.....

بیا یوه کس چې حج یې کړی او حاجي چغل نومېده، د خپل د ورور، کوشنی کور (حوبلي) یې ملا قاسم ته ور کړه، تر څو هوسا ژوند وکړي.

ملا قاسم، الله کډه وکړه او په رښتیا هم، ارامه شو.

ماشومان یې څه چورپه شو.

یو یې په لاره تگ، پیل او بل یې په چارغوکو، شو.

څو میاشتي، تېرې شوي.

د هغه بنځه امېندواره شوه.

هغوی د نوي ماشوم د راتگ په خوشحالی کې، شپې سبا کوي.

د ملا قاسم بل ورور هم زلمی شو او د نورو ورونو او خویندو سرپرستي یې، په غاړه واخیسته.

کله نا کله به ملا قاسم، هم د هغوی سره مرستي کوي.

څه وخت نور هم، تېر شو.

د هغه پر بنځي درد، راغی.

هغې د ملا قاسم نه وغوښتل چې روغتون ته یې، ورسوي.

هغه هم و منه.

اخوا او دېخوا یې و کتل.

سترگي یې پر یوه واسکت ولگېدې او پر تن یې کړ.

لیونی ملا

.....

ماشومان یې یوې کوتې ته د ننه کړل، دروازه یې بنده او د بنځې سره په چټکۍ سره، د باندې او د انگر دروازه یې د خټ (شا) نه هم وتړه.

بنځه یې د لاس نه ونيوه او مخ پر پوخ سرک یې منډې پیل کړې.

لږ ځنډ وروسته، پوخ سرک ته، ورسېدل.

کله یوه موټر او کله به یې بل موټر ته، لاس ورکاوه.

ټکسي هم لږ، وو.

په دې وخت کې یوه کس خپل شخصي موټر د هغوی تر څنگ ودراره او له هغه یې وپوښتل:

خیریت خو به وي چې داسې وارخطا، یې؟

ملا قاسم و ویل:

بنځه مې ډېره ناروغه ده او غواړم روغتون ته یې ورسوم.

چلونکي و ویل:

اله (هله) ژر، شی.

موټر ته، وخپړئ.

هغه هم په خپله له موټر نه، بنکته شو.

د ملا قاسم سره یې، مرسته وکړه.

ژر یې دروازه بندې او پر خپلې څوکی کښېناست.

لبونی ملا

.....

موټر يې چالان او پر بناړ لورې يې، حرکت وکړ.

په لاره کې يې موټر په چټکۍ سره زغلاوه تر څو ژر روغتون ته،
ورسېږي.

څو دیکې وروسته هغه د کابل بناړ زېږنتون ته، ورسېد.

موټر يې د انگر دروازي ته نږدې کړ.

د دروازي ساتونکې، ور نږدې شو او د چلونکي نه يې وپوښتل:

څه کیسه ده؟

هغه و ویل:

عاجل ناروغ، په موټر کې، پروت دی.

ساتونکي په چټکۍ سره دروازه خلاصه او موټر هم د روغتون انگر
ته ننوت.

نرسانو په چټکۍ سره تذکره (سټریچر) را و ویسته او هغه يې په
تذکرې کې واچوه او بېرني کوتي (عاجلي ځانگي) ته يې د ننه کړه.

بیا یوه نرسه، راو وته او ملا قاسم ته يې و ویل:

ستا ناروغه په بېرني حالت کې ده، ته البته نږدې، پر هغې څوکی
کښېنه.

که چېرې دوايي ته اړتیا شوه، ته به يې د باندې درملتون نه، راوړي.

هغه و ویل:

سمه ده، خوړي.

لیونی ملا

.....

ملا قاسم څوکی خوا ته روان شو.

د کرسی آیت په ویلو یې پیل کړ.

څو ډکیکې نه وې تېرې شوې، چې یوه نرسه په منډو هغه خوا ته نږدې شوه.

هغه ته څېرمه ودرېده او نوسخه (نسخه) یې هغه ته، ورکړه.

ملا قاسم و پوښتل:

د کوم ځای نه یې راوړم؟

هغې و ویل:

د باندي درملتون نه یې، ژر راوړه.

هغه له ځایه پاڅید.

نوسخه (نسخه) یې په لاس کې ټینګه و نیوه او په چټکۍ سره د روغتون انګر نه و وت.

نږدې درملتون ته، ننوت.

درملتون والا نوسخه وکته او هغه ته یې و ویل:

یوه کلم (قلم) دوايي یې لرو، مګر بل کلم (قلم) یې نه لرو، ته په نورو درملتونونو کې، پوښتنه وکړه.

هغه و ویل:

سمه ده!

لبونی ملا

.....

بیا د درملتون نه و وت.

د هر کس نه به یی د بل نږدې درملتون پوښتنه کوه.

لږ مخ ته، لار.

د جلب او احضار عسکرو، ورته پام شو.

هغه ته یی و ویل:

چېرته روان یی چې مونږ عسکرو ته هم، نه گوری؟

هغه نږدې شو.

لمړی یی سلام واچوه او بیا یی و ویل:

تاسو زما په حال، څه خبر یاست؟

زما بڼځه ناروغه، ده.

دا دی، نوسخه (نسخه) یی وگوره، دوا پسی سرگردانه، گرځم.

عسکرو ویل:

نوسخه (نسخه) دې څه کوم.

د عسکری سند لری؟

هغه و ویل:

هو!

د واسکت په یوه جب کې لاس د ننه کړ، بیا یی په بل جب کې لاس

د ننه کړ.

لبونی ملا

.....

بیا یی د کمیس د جبونو(جېبونو) په لټولو پیل کړ.

څه یی و نه موندل.

اسناد یی په کورکې پاتې شوي ول او هغه په چټکۍ سره د کوره،
وتی و.

بیا یی د عسکرو مشر ته و ویل:

زه خو په چټکۍ سره د کور نه، راو وتم.

اسناد می د بل واسکت په جب کې پاتې دي.

د عسکرو مشر و ویل:

غټ سړی یی.

هسي درواغ ، مه وایه!

ملا قاسم و ویل:

زه ملا یم، دروغ نه وایم.

که غواړې، زما سره روغتون ته لاړ شه، د نږدې یی وگوره.

د عسکرو مشر و ویل:

په لېونتوب دي، ځان مه وهه.

دلته پر ځمکه کېښنه، تر څو جیب موټر راشي.

تا به د راټولول مرکز ته، ولېږو.

نوري خبرې، الله وکړه.

لبونی ملا

.....

هغه په زاريو پيل كړ.

هر څه چې به يې ويل، عسكرو مشر، نه منه.

هغه، د عسكرو خوا ته، ودرېد.

په زړه كې يې تېر شو، دا چې:

كه چېرې څو افغانۍ هغه ته د رشوت په توگه وركړم، هغوى به ما خوشي كړي.

بيا د ځايه پاڅېد.

جب ته يې لاس كړ.

څه پيسې يې د جب نه و وېستي.

پيسې يې په نيغه او برالا توگه د عسكرو مشر(كوماندان) ته په جب كې، كېښودې.

د عسكرو مشر پيسې بېرته، ورتېله كړې.

هغه ته يې و ويل:

په ما دي، رشوت خور خيال كړى دى؟

له ځايه پاڅېد.

د ملا قاسم په وهلو يې پيل كړ.

هغه خواركۍ يې څو سپېرې، كش كړ.

لېونی ملا

.....

هغه هر څه زاری وکړې، خو د خوشې کېدو چانس (شانس) یې لږ شو.

بیا د نورو عسکرو، پر هغه زړه وسوزېد، او هغه یې د وهلو نه خلاص کړ.

مابښام یې د څه نورو ځوانانو سره په موټر کې واچاوه او ټولولو مرکز (مرکز تجمع) ته یې ولېږه.

الله هم د رسېدو سره سم یې، په ژړا او زاریو پیل کړ.

چا یې غږ، نه اورېده.

پوره څلور ورځې تېرې شوې.

سترګې یې د ژړا نه سرې او هېڅ خوب یې نه درلود.

څلور ورځو نه وروسته الوتکه کندهار ولایت ته، پلان شوه.

ملا قاسم یې د نورو کسانو سره، کندهار ښار ته ولېږه.

په اوایې ډګر کې د کښته کېدو سره سم، یې پر ژړا او زاریو پیل کړ.

هر چا به ویل چې هغه، لېونی دی.

د اوایې ډګر، اړونده کسانو هغه یې الله وساته، تر څو څرګنده شي چې په ریښتیا لېونی دی او که هسې ځان یې په ټګۍ وهلی دی.

په ډګر کې به نورو عسکرو هغه ته لېونی، ویل.

هغه په ډګر کې په لېوني ملا سرغندوی (مشهور) شو.

لبونی ملا

.....

یوه ورځ یې په چیغو، چیغو ژړل.

په دې وخت کې یوه جنرال چې نوم یې عصمت او مستعار نوم (تخلص) یې مسلم، نومېده په اوایې ډگر کې الوتکې ته انتظار کوه، تر څو کابل ته لاړ شی.

هغه د ملا قاسم د چیغو غږ واورېد.

خپل یوه ساتونکی ته یې و ویل:

ته لاړ شه او د کس نه پوښتنه وکړه چې، ولې ژاړي.

ساتونکی یې هغه ته نږدی او ویې پوښتل:

هغه په ژړا، ژړا کې هغه ته یې خپله لنډه کیسه وکړه.

ساتونکی هم خواشینی او بېرته یې عصمت مسلم ته، د هغه ژړا سبب وړاندې، کړ.

د کوماندان پر هغه زړه وسوځېد او هغه یې ځانته وباله.

ملا قاسم هم، کوماندان ته نږدې او لنډه کیسه یې په ژړا سره، هغه ته، بیان کړه.

کوماندان، ډېر خواشینی شو او هغه ته یې و ویل:

دلته نږدې کښېنه!

لږ ځنډ وروسته الوتکه له کابل نه، راځي.

بیا به دې له ځانه سره، بېرته کابل ته یوسم.

ملا قاسم خوشحاله شو او هغه ته یې د خیر دوعا، وکړه.

لیونی ملا

.....

نیمه گری وروسته، الوتکه د کابل بنار نه، کندهار اوایي ډگر ته ورسېده او الته، کوزه شوه.

خلک د الوتکي نه کښته شوو او د اوایي ډگر ودانی ته ننوتل.

بیا کوماندان پر خپل ساتونکي غږ کړ.

اله!

ژر ملا صیب له خانه سره الوتکي خوا ته، یوسه.

په دې وخت کې یوه عسکر غږ کړ:

دا لیونی زمونږ په قبضه کې دی.

تاسو، هغه چېرې بیایي؟

ساتونکي و ویل:

هغه د کوماندان په امر بېرته کابل ته، بیا یو.

عسکر و ویل:

ته دلته اوسه!

زه خپل مشر ته خبر ورکړم.

ساتونکي و ویل:

ډېرې خبرې مه کوه.

زه لاس دې خلاص.

بیا یې ملا قاسم مخکې او د اوایي ډگر ودانی نه، په گډه و وتل.

لبونی ملا

.....

بیا د الوتکې خوا ته، روان شو.

د الوتکې په دروازي کې، سټیورډیسي ولاړې، وې.

د مسافرو نه یې د ټکټ پوښتنې کوي.

هر کس به د ننوتو نه د مخه، خپل ټکټ بنوده.

په دې وخت کې د ملا قاسم وار، راغی.

سټیورډیسي د هغه نه، د ټکټ پوښتنه وکړه.

هغه وویل:

زه خو، ټکټ نه لرم.

بیا هغې وویل:

خیر، کوز شه.

د ساتونکي ورته پام شو.

هغه وویل:

دا زموږ د کوماندان، کس دی.

بیا ملا قاسم ته نږدې شو او هغه یې د لاسه ونيو او ځانته، نږدې یې

پر یوې څوکی کېښاوه.

الوتکه ډکه شوه.

سټیورډیسي د الوتکې دروازه، وټړه.

د الوتکې زینه لري او الوتکې په حرکت، پیل کړ.

لبونی ملا

.....

لږ ځنډ وروسته د ځغاستو سرک ته، ورسېده.

بيا يې په ځغاستو پيل او اوا (هوا) ته پور ته شوه.

گرې نه وه تېره شوې چې الوتکه، کابل ښار ته ورسېده او لږ ځنډ وروسته، د کابل ښار اوایي (هوايي) ډگر کې، بنکته شوه.

د بنکته کېدو له پاره، اړونده زینه ورسېده او د الوتکې دروازي ته څېرمه ودرېده.

ستورديسو د الوتکې دروازه خلاصه کړه.

بيا يې مسافرو ته و ويل:

کابل ښار ته ښه راغلاست.

اوس کولای شئ، خپلې کڅورې له ځانه سره کوزې کړئ.

خلک له ځايونونه پاڅېدل، کڅورې او نور وسايل يې له ځانه سره واخيستل او د الوتکې نه په وار سره، بنکته شوو.

ملا قاسم ډېر وپرېدلی و.

په زړه کې يې تېر شوه اوس بيا هغه عسکرې ته و نه، نيسي.

په دې وخت کې د کوماندان ساتونکي، پر هغه غږ کړ:

مه وپرېره!

زه در سره، يم.

بيا ملا قاسم د کوماندان ساتونکي سره، د اوایي ډگر ودانۍ نه، و وت.

لبونی ملا

.....

تکسي يې و نیو .

بیا سیده، د روغتون د انگر دروازي ته څېرمه ودرېد.

په منډو روغتون ته د ننه شو .

د نوکریوال کوتې دروازه يې خلاصه کړه .

نوکریوال و ویل:

خیریت دی؟

ولې وارخطا، يې .

ملا قاسم و ویل:

بنځه مي څنگه ده؟

نوکریوال و ویل:

کومه بنځه؟

هغه و ویل:

زما بنځه .

کومه مي، چې د زیږون له پاره، راوستي وه .

نوکریوال و پوښتل:

کومه ورځ دي راوستي وه؟

هغه و ویل:

لبونی ملا

.....

یوه اونۍ نه، مخکې.

بیا هغه و ویل:

ته، کښېنه!

دا دی، زه به کتاب وگورم.

نوکر یوال، کتاب خلاص د نومونو په ویلو یې پیل کړ.

په دې ترڅ کې یې د هغه د بنځي نوم، واخیست.

هغه و ویل:

هو!

همدا ده!

څنگه او چیرته ده؟

نوکر یوال، سور اوسپلی وباسه او هغه ته یې و ویل:

تر اوسه چیرې وې؟

هغه و ویل:

پر ما یوه پېښه شوې وه.

بیا یې په لنډه، هغه ته بیان کړه.

نوکر یوال و ویل:

څه چې د خدای رضا وي، هغه کېږي.

لبونی ملا

.....

ستا بنځه وفات شوي او خپل پاتي عمر يې تا ته، وبانځه.

خو ماشوم دې، ژوندی دی.

ته دلته کښينه!

زه به، درته د يوه امبولانس موټر امر واخلم.

د ملا قاسم اوبنګي، وچي او هک پک شو.

نوکر يوال، په چټکۍ سره، هغه ته د امبولانس امر واخيست.

چلونکی يې و موند او د سړي خونې تر څنگ يې، امبولانس ودراره.

مړی د پخوانه منځل شوی او کفن شوی و.

هغه يې د نورو کسانو په مرسته، په امبولانس کې کښنود.

بيا يې ملا قاسم ته، و ويل:

موټر ته، پورته شه!

هغه موټر ته پورته شو.

بيا هغه، يوې نرسې ته، و ويل:

ژر شه!

د هغه ماشوم، راوره!

هغه هم په چټکۍ سره، د ماشوم خونې ته ننوته، د هغه زوی يې په

کوشنۍ کمپلې کې تاو او راوړ.

بيا نوکريوال، ماشوم يې د ملا قاسم په غېږ کې، ورکړ.

لبونی ملا

.....

بیا یی د امبولانس چلونکي ته و ویل:

چېرته چې ملا قاسم وایي لار، شه.

چلونکی د وتو پارچه واخیسته او د روغتون انگر نه، و وت.

امبولانس د ملا قاسم د کور پر لور حرکت وکړ.

ورو، ورو کورته، نږدې کېدل.

د ملا قاسم د زړه ډېس هم مخ په ډېرېدو شو.

خنډ وروسته د کور دروازی ته نږدې شو.

ملا قاسم و ویل:

ته ودرېره!

زما ماشومان په کور کې پاتي دي.

امبولانس، ودرېد.

ملا قاسم په چټکۍ سره له موټر نه، کوز شو.

کیلی یی د جب نه وباسي.

د دروازی کلف (قفل) یی خلاص او په منډو کوتي ته، د ننه شو.

ویي لید چې ماشومان یی ویده بنکاري.

هغوی ته، نږدې شو.

و یی خوزول.

لبونی ملا

.....

خو!

هغوی هم د ولبرې نه، ساه ورکړې وه.

اوبنکې یې نه راتلې.

بیرته د باندې شو.

حیدرې چغه یې وکړه.

شاو خوا کسانو منډې کړې.

کسان د امبولانس تر شاو خوا، راتول شو.

بیا ملا قاسم و ویل:

هم مې بنځه له لاسه ورکړه او هم مې دوی ماشومان.

خلک هم ډېر خپه شو.

بیا یې د ملا قاسم نه د پېښې په هکله پوښتنې وکړې.

هغه هم، په لنډه توګه خپله کیسه (قصه) بیان کړه.

په دې وخت کې ملک هم ورسېد.

د کیسې نه یې ځان، پوی کړ.

بیا یې خلکو ته دندې وسپارې چې د ماشومانو او د هغوی د مور د

بنخولو چارې پیل کړې.

ځوانانو په منډو سره قبرونه په نږدې قبرستان کې و کارول (و

وېستل).

لیونی ملا

.....

خلکو د ماشومانو د منځلو او د هغوی د کفن کولو چارې پیل کړې.
مړی یې د جومات انگر ته، د ننه کړ او بیا یې امبولانس، رخصت
او د هغه د چلونکي نه یې مننه وکړه.

دوی ماشومان هم د بنځولو د پاره، تیار شو.

خلک نور هم خبر او د ملا قاسم سره غم شریکه شوو.

څو دکيکي وروسته، د سیمې خلکو مړي په کتونو کې، کېښودل او
قبرستان ته یې ولېږدول.

ټول یې د رسم او رواج سره سم، خاورو ته، وسپارل.

بیا وروسته خلک بېرته د ملا قاسم کور ته، لارل.

ټولو ملا قاسم ته د زړه صبر، بنځي او ماشومانو ته یې د فردوس
جنت، غوښتنه وکړه.

خلکو د ملا قاسم سره د هغه ماشوم په ساتلو کې مرسته کوه.

هغه ډېر تر فشار لاندې راغلی و.

په سوچ کې ډوبېده او هغه وختونه به یې په یاد راتلل چې، عسکرو
نیولې، کندهار ته یې لېږلی او څرنگه، خلکو پرې مړندې وهي او
هغه ته به یې لېونی ویل.

لږ ځنډ وروسته، هغه په روحې ناروغی، اخته شو.

ملک او نورو کسانو د هغه په درملنه پیل کړ.

د هغه په وجود کې د ماشوم د لویولو، توان، نه و.

لیونی ملا

.....

ماشوم یې د خپل ورو ته ورکړ.
خپله یې هم د هغه خای نه و وټ او د ورور کورته لار.
هغه به دوا (دوايي)، اخیسته او پېری وخت به، ویده وه.
په هېواد کې حالات، گد وډ شو.
په سیمې کې، کورنۍ جگړې پیل شوې.
په زر هاو کسانو خپل ژوند، د لاسه ورکړ.
کورونه او دانۍ، ویجاړې شوې.
خلک اړ شو چې د یوې سیمې نه، بلې سیمې ته کډه وکړي.
جگړه لا گړندی او د کابل ښار نورو سیمو ته، خپره شوه.
خلک د خپلو کورونو پرېښودو ته، اړ شوو.
څه نورو ولایتونو ته، کډه شو. او ځینو نور هم هېواد پرېښودو ته،
اړ شوو.
ملا قاسم هم، د خپلو او خپلوانو سره، پا کستان هېواد ته، گډه شو.
الته د مهاجرینو په یوه پښتو (کمپ) کې مېشت شو.
غمونه یې ورځ تر بلې پېرېده.
کال وروسته دوايي یې پرېښوده او سم (روغ) لیونی شو.
د خپلوانو کور یې پرېښود.
شپه او ورځ به د باندې په کوڅو کې گرځېده.

لیونی ملا

.....

کله به یې خیرات او کله به یې کسان کلک و نیول او تر څو چې به یې پیسې نه وې ورکړې، هغه به یې نه پرېښود.

او کس ته به یې په دري ژبه ویل:

د ماشوم پیسې راکړه.

بیا به یې هغه پیسې غونډوی، کوڅو، سرکونو او واټونو کې به یې په ماشومانو وپشي.

د هغه د اوسني ژوند او حای په هکله د کیکه (دقیقه) مالومات نه شته.

مگر د ځینو کسانو په وینا، د ملا قاسم ماشوم (اولاد) اوس هم ژوندی، لوی شوی او د هغه ورور سره، ژوند کوي.

پای

د چاپ شویو کتابونو لېست

۱. معمارۍ افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلايي (برای اساتید انستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
۴. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
۵. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
۶. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معمارۍ اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معمارۍ شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندي اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه / دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
۱۴. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱۵. نقش دانشمندان مسلمان، بر بر فن معماری و معماری
۱۶. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

لیونی ملا

.....

۱۹. منار جام - الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲۴. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چپر ته چې قانون نه شته (گدوډي د افغانستان په معماری کې)
۲۶. مدرنه جو ما تونه ،، پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه - مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
- (تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی
تخنیک کابل)
۳۴. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او گلچپن (پښتو ناول)
۳۶. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

لیونی ملا

.....

۳۹. برف ها آب میشود
۴۰. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بودا بشکاري (پښتو ناول)
۴۳. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
۴۴. د اسلامي معمارۍ پیل
۴۵. حیوانات شوخ (ناول به زبان دری)
۴۶. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد دوم)
۴۷. د شپېلی مینه (مه ینه) په کچه گری کی (پښتو ناول)
۴۸. حشمت خان د کلا معماري
۴۹. د افغان الک او آذري جلی مینه (پښتو ناول)
۵۰. د وچو بڼونه او پارکونو معماري
۵۱. د یوې ښونکې مینان په یوه ټولگي کی (پښتو ناول)
۵۲. د ژرنده گري ماما مینه (پښتو ناول)
۵۳. په اسلامي نظام کی ودانيز پرمختگ
۵۴. شپنه ادې (پښتو ناول)
۵۵. بي زده کړې پوی (پښتو ناول)
۵۶. د مینې تاو (پښتو ناول)
۵۷. (BIM) په خپله ژبه - په نړۍ کی تر ټولو نوې او گړندۍ
کړنلاره د معمارانو او انجینېرانو (انجینرانو) له پاره
۵۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد سوم)
۵۹. سیدو او عیدو - د کوشنیوالي خواره ملگري (پښتو ناول)
۶۰. د یوې میاشتي **ناوي** (پښتو ناول)
۶۱. دڅاڅکو هار (د یوه سړی لنډې کیسې)

لېونی ملا

.....

۶۲. د کابل ښار اصلي معماري (مراد خانۍ)
۶۳. کوشنۍ سوداگره (پښتو ناول)
۶۴. د کابل ښار معماري - بي بي مهرو
۶۵. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۶۶. ډارونکی سپلاب (پښتو ناول)
۶۷. خواریکښ قاضي (پښتو ناول)
۶۸. د پخوانیو جوماتونو توپیر د نن سره
۶۹. د مور وژونکی (قاتل)، (پښتو ناول)
۷۰. د مور مېړه (پښتو ناول)
۷۱. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد چهارم)
۷۲. لېونی ملا (پښتو ناول)

لیونی ملا

.....

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. ځوان شهید (پښتو ناول)
۲. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد پنجم)
۳. لیونی لپوه
۴. د خاورو لاندې ښار
۵. سپین کارغه
۶. سور تنور
۷. څړه بیزو
۸. بندي مرغه
۹. توده پرستن
۱۰. بی وخته باران
۱۱. د ژوند پای

د امکان او وخت په صورت کی

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
۴. ارتباط گذشته، حال و آینده در معماری
۵. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
۶. شیطان چراغ
۷. خاطره ها

Krazy Mullah

Written by: Architect PHD Hashmatullah Atmar

Date: April - May /2026

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**